

ת"פ 58528/05/19 - מדינת ישראל נגד ר.ת.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 58528-05-19 מדינת ישראל נ' ת'

בפני כבוד השופט איתן כהן
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

ר.ת.

הנאשם

פסק-דין

כללי

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו ובמסגרת הסדר טיעון בשני אישומים שעניינם תקיפת בת זוג, עבירה לפי סעיף 382(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**").
2. בהסדר הטיעון שנכרת בין הצדדים הוסכם שהנאשם יודה ויורשע בכתב אישום מתוקן. אשר לעונש הוסכם שהצדדים יטענו באופן חופשי.

כתב האישום המתוקן

3. על פי עובדות החלק הכללי של כתב האישום המתוקן, במועד הרלוונטי לאישומים היו הנאשם ושת. (להלן: "**המתלוננת**") בני זוג והתגוררו בירושלים.
4. על פי עובדות האישום הראשון, ביום 23.03.2019 בשעה 13:38 לערך, התווכחו הנאשם והמתלוננת על רקע חשדה של המתלוננת שהנאשם עומד בקשר עם בת זוגו הקודמת. במהלך הוויכוח זרקה המתלוננת לעבר הנאשם טיטול בד של בנם התינוק. בתגובה, היכה הנאשם את המתלוננת באמצעות ידיו בפניה. המתלוננת התקשרה לאחותה וביקשה ממנה להזעיק את המשטרה. הנאשם משך את המתלוננת לשירותים ושטף את פניה ולאחר מכן דחף אותה על המיטה והצמיד כרית לפניה.
5. על פי עובדות האישום השני, בחודש פברואר 2018 כשבועיים לאחר שהמתלוננת ילדה את בנם המשותף, ניצתה מריבה בין הנאשם למתלוננת. הנאשם נטל בכוח את הטלפון מידיה של המתלוננת ופנה לצאת מהבית. המתלוננת עמדה לפני הדלת כדי למנוע ממנו לצאת. בתגובה תפס הנאשם את המתלוננת בחוזקה בידיה, הזיזה בכוח והפילה לרצפה. אימה של המתלוננת אשר ראתה את הדברים, ניסתה להוריד את ידיו של הנאשם

מהמתלוננת, ובתגובה דחף הנאשם את ידה בחוזקה.

תסקיר שירות המבחן

6. תסקיר שירות המבחן הוגש ביום 21.12.2020. כדי לשמור על צנעת הפרט של הנאשם אפרט את עיקרי הדברים בלבד.

התסקיר סוקר את הרקע האישי, המשפחתי והתעסוקתי של הנאשם.

הנאשם בן 47, נשוי ואב לילד, עובד כנהג באגד וגם כעצמאי בעל בית קפה בירושלים. לנאשם 12 שנות לימוד ללא תעודת בגרות והוא שירת שירות צבאי מלא.

אשר ליחסיו עם המתלוננת, הנאשם סיפר על מערכת יחסים שהחלה כהתאהבות הדדית ועברה מיידית לשלב התמסדות והורות, כאשר ברקע לחצים אישיים וכלכליים. עוד סיפר שהקשר אופיין במתחים, בוויכוחים רבים, ובהתפרצויות זעם הדדיות. לדבריו, כיום הוא והמתלוננת מתאמצים לנהל יחסי זוגיות תקינים וקיים שיפור במערכת היחסים כך שלצד חוסר הסכמות וקשיי תקשורת, יש ניסיון הדדי לניהול חיים משותפים ופתרון מחלוקות באופן אדפטיבי ומכבד.

הנאשם נעדר עבר פלילי ולא עומדים נגדו תיקים פתוחים נוספים.

בהתייחסו לעבירות ביטא חרטה על התנהגותו. הנאשם הסביר שבאירוע הראשון פעל באלימות בתגובה לכך שהמתלוננת היכתה אותו בגבו והייתה נסערת ותוקפנית לאחר שסברה שעמד בקשר עם בת זוגו לשעבר. בהתייחס לאירוע השני הסביר שתגובתו האלימה נבעה מסערת רגשות שבה היה נתון לאחר ויכוח זוגי, כשברקע עמדו קשיים כלכליים הקשורים לעסק שבבעלותו.

שירות המבחן נפגש עם המתלוננת, שתיארה אף היא קשיים בתקשורת הזוגית שהתבטאו במריבות סוערות על בסיס יומי לצד תוקפנות ואלימות הדדית בעיקר מילולית. לדבריה, האירועים המתוארים בכתב האישום חריגים להתנהלותו של הנאשם אשר אינו נוהג באלימות פיזית כלפיה. עוד מסרה שבמהלך השנתיים האחרונות מערכת היחסים נמצאת במגמת שיפור. המתלוננת שללה אלימות כיום. המתלוננת הבהירה שניסתה לבטל את תלונתה נגד הנאשם ללא הצלחה, וביטאה חשש מההליך המשפטי ומהשלכותיו.

שירות המבחן התרשם שמתוך רצון לשקם את הזוגיות ומתוך חשש מהשלכות ההליך הפלילי על יחסיהם, נוטה המתלוננת לטשטש ולמזער את מעשי הנאשם.

שירות המבחן התרשם שהנאשם מנהל אורח חיים תקין ויציב מבחינה תעסוקתית והוא מאופיין במוטיבציה ואמביציה בהתנהלות מחושבת ובצרכי שליטה גבוהים.

אשר למערכת היחסים עם המתלוננת, התרשם שירות המבחן שזו אופיינה בהתקדמות מהירה, גרמה לנאשם לתחושת

אובדן שליטה ולתחושות דחק ולחץ כאשר במקביל התגלו גם קשיים כלכליים ומקצועיים אשר הגבירו את הלחץ.

אשר למערכת היחסים הזוגית, התרשם שירות המבחן שזו הייתה רוויית מתחים ואופיינה בתוקפנות הדדית וקשיי תקשורת.

כיוון שהנאשם בעל נטייה להתמקד בעשייה וקונקרטיות ויש לו קושי לבחון רגשות ולהעמיק בתכנים רגשיים, הוא התקשה לשתף פעולה עם הליך טיפולי בתחום הזוגי והביע חוסר רצון לקחת חלק בטיפול רגשי כלשהו כיום.

כגורמי סיכון לעבריינות חוזרת, צוינו: קונקרטיות וקושי בהעמקה רגשית; היעדר מוטיבציה להליך טיפולי; וקיומם של גורמי לחץ ודחק בחיי הנאשם שעשויים להתבטא בהתפרצות וחוסר ויסות בעת מצוקה רגשית.

כגורמי סיכוי לשיקום, צוינו: היעדר עבר פלילי; תפקוד תקין ויצב לאורך השנים; ויכולת הסתגלות תקינה. עוד נלקחו בחשבון בהקשר זה דברי המתלוננת שלפיהם האלימות הפיזית אינה שגורה בביתם וכי למרות שבעבר הייתה מערכת היחסים מאופיינת בתוקפנות הדדית, כיום השתנה המצב. נוסף על אלה צוין שהן הנאשם והן המתלוננת מסרו שמערכת היחסים הזוגית נמצאת במגמת שיפור והסבירו את האירועים כחלק ממשבר זוגי ואישי שחוו שניהם.

לאור עמדותיו של הנאשם לא בא שירות המבחן בהמלצה על הליך טיפולי במסגרת שירות המבחן או מחוצה לו.

אשר לשאלת ההרשעה, המליץ שירות המבחן לבטל את הרשעת הנאשם שכן הנאשם עובד כנהג אגד והרשעתו עלולה להוות פגיעה קונקרטית בו ובבני משפחתו, לפגוע פגיעה נוספת במערכת הזוגית ולהפר את האיזון שהושג בין בני הזוג.

אשר לענישה, המליץ שירות המבחן **על צו של"צ בהיקף של 120 שעות**, כיוון הנאשם מפרנס יחיד וכדי שלא לפגוע בפרנסת המשפחה ושלא להפר את האיזון שהושג בין בני הזוג.

טיעוני הצדדים וראיותיהם לעונש

7. במסגרת ראיות ההגנה לעונש העידה המתלוננת. בעדותה מסרה שלא היא הגישה תלונה נגד הנאשם, ובהמשך ביקשה לבטל את התלונה. הדגישה שמדובר היה באירועים חד פעמיים, וכי מאז ועד היום לא אירעו אירועים חריגים זולת ויכוחים רגילים בין בני זוג. את יחסיה עם הנאשם תיארה כטובים, ואמרה שהיא אוהבת את הנאשם ושהוא אב טוב ובעל טוב. בהתייחסה למצבה הכלכלי של המשפחה העידה שזה אינו קל. עוד סיפרה המתלוננת שבכוונתה ובכוונת הנאשם להרחיב את המשפחה תוך שביטאה את חששה שמא עונש קשה שיוטל על הנאשם עלול לחבל באידיליה המשפחתית שנבנתה.

8. בא-כוח המאשימה, עו"ד רמי בן חמו, עתר לגזור על הנאשם צו של"צ בהיקף רחב יותר מזה שהמליץ שירות המבחן לצד מאסר על תנאי והתחייבות. אשר למתחם העונש ההולם, טען שזה נע בין מאסר על תנאי ועד לשישה

חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות. לדבריו, הנאשם ממוקם בתחתית המתחם בהתחשב בכך שהוא נעדר עבר פלילי והתסקיר בעניינו חיובי. בטיעוניו הדגיש את הערכים המוגנים שנפגעו ואת מידת הפגיעה בהם. אשר לשאלת ההרשעה, טען שהנאשם אינו עומד במבחנים שנקבעו בפסיקה לשם ביטול הרשעה ועל כן יש להותיר את הרשעתו על כנה. לתמיכה בטיעוניו הפנה לפסיקה.

9. בא-כוח הנאשם, עו"ד שאול עזרא, ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן דהיינו לבטל את הרשעת הנאשם ולהטיל עליו צו של"צ. בטיעוניו הדגיש שהנאשם הודה וקיבל אחריות מלאה על מעשיו, הוא נעדר עבר פלילי, מנהל אורח חיים נורמטיבי, וכיום יחסיו עם המתלוננת מצוינים. בהתייחסו למצבו הכלכלי של הנאשם, טען שהנאשם עובד קשה מבוקר עד לילה, הן כנהג אוטובוס והן כבעל בית קפה והצביע על הפגיעה הכלכלית הקשה שספג הנאשם בשל משבר נגיף הקורונה, שבעקבותיו מצבו הכלכלי בכי רע. עוד טען שהרשעת הנאשם עלולה לפגוע בפרנסתו כנהג רכב ציבורי בחברת אגד. לתמיכה בטיעוניו הגיש פסיקה.

דברי הנאשם

10. הנאשם ניצל את זכותו למילה אחרונה. בדבריו לפניי אמר דברים המדברים בעד עצמם שזו לשונם: "אני מצטער על המקרה. אני מביע חרטה גדולה על המקרה הזה ואני בטוח שזה לא יחזור על עצמו. אני משתדל לעשות את כל מחויבויותי כבעל ולפרנס את המשפחה בכבוד ולפרנס את אשתי ולכבד אותה. אני באמת רוצה שקט ושלוה בבית כדי שנוכל להמשיך את החיים בצורה טובה ושהיא תהיה באמת מאושרת ושמקרה כזה לא יחזור בשום דרך".

דין והכרעה

ביטול הרשעה

11. החלטתי לבטל את הרשעת הנאשם.

12. הסמכות לבטל הרשעה קבועה בסעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 שזו לשונו:

"הרשיע בית המשפט את הנאשם, ולפני מתן גזר הדין ראה שיש מקום לתת לגביו צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור ללא הרשעה או לצוות כי הנאשם ייתן התחייבות להימנע מעבירה, כאמור בסעיף 72(ב) לחוק העונשין, בלא הרשעה, רשאי הוא לבטל את ההרשעה ולצוות כאמור".

13. בהלכה הפסוקה נקבע שהימנעות מהרשעה היא חריג לכלל שלפיו אדם שהוכחה אשמתו בפלילים יורשע בדין והיא שמורה לנסיבות יוצאות דופן שבהן אין יחס סביר בין הנזק שצפוי מן ההרשעה ובין חומרתה של העבירה (בר"ע 432/85 רומנו נגד מדינת ישראל (21.08.1985)).

14. התנאים להימנעות מהרשעה מפורסמים וידועים ונקבעו בפסק הדין המנחה ע"פ 2083/96 כתב

נגד מדינת ישראל (21.08.1997) (להלן: "**הלכת כתב**"). נפסק שם שהימנעות מהרשעה אפשרית בהצטבר שני תנאים - ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים.

15. בפסק הדין פירט בית המשפט (כב' השופט ש' לזין) תשעה מבחני עזר שצוטטו מתוך דבריה של מנהלת שירות המבחן בבית המשפט. בדבריה התוותה המנהלת את שיקולי שירות המבחן מקום שבו מתבקשת המלצה בשאלת ההרשעה בדין, ואלו הם:

- א. האם מדובר בעבירה ראשונה או יחידה של הנאשם;
- ב. חומרת העבירה והנסיבות שבהן נעברה;
- ג. מעמדו ותפקידו של הנאשם והקשר שבין העבירה למעמד ולתפקיד;
- ד. מידת הפגיעה של העבירה באחרים;
- ה. הסבירות שהנאשם יעבור עבירות נוספות;
- ו. האם ביצוע העבירה על ידי הנאשם משקף דפוס התנהגות כרונית או שמדובר בהתנהגות מקרית;
- ז. יחסו של הנאשם לעבירה, האם הוא נוטל אחריות לביצועה ומביע חרטה עליה;
- ח. משמעות ההרשעה מבחינת הדימוי העצמי של הנאשם;
- ט. השפעת ההרשעה על תחומי פעילותו של הנאשם.

16. אשר לתנאי בדבר הפגיעה החמורה בשיקומו של הנאשם, פגיעה שעלולה להיגרם מעצם הרשעתו בדין, נפסק שעל בית-המשפט להשתכנע, כי: "**הפגיעה בנאשם הכרוכה בהרשעה אינה שקולה כנגד מידת הפגיעה באינטרס הציבורי בשל ביטול ההרשעה**" (ע"פ 3554/16 יעקובוביץ נגד מדינת ישראל (11.06.2017)).

17. עוד נקבע בפסיקה כי על הטוען לאי הרשעה להצביע על נזק מוחשי וקונקרטי שעלול להיגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו ולעניין זה אין די באפשרויות תיאורטיות עתידיות (רע"פ 9118/12 פריגין נגד מדינת ישראל (01.01.2013)).

18. עם זאת, פסיקת בתי המשפט הגמישה מעט את הדרישה להצבעה על נזק קונקרטי והכירה במעין

מקבילית כוחות המתקיימת בין שני המבחנים שנמנו בהלכת כתב, כך שכלל שמעשי העבירה חמורים יותר, אין להסתפק בפגיעה כללית ועתידית אלא נדרשת פגיעה קונקרטית ברורה ומוחשית. וככל שמעשי העבירה קלים יותר, כך ניתן יהיה להסתפק בפגיעה כללית יותר (עיין בת"פ 36771-11-15 **מדינת ישראל נגד פנש ואח'** (14.06.2016); ע"פ 24457-03-15 **גוטרמן נגד מדינת ישראל** (30.08.2015); רע"פ 3515/12 **מדינת ישראל נגד שבתאי** (10.09.2013) (דעת כב' השופט ע' פוגלמן), עפ"ג 44406-12-11 **שואהנה נגד מדינת ישראל** (16.02.2012) (דעת כב' השופט ע' גרוסקופף)).

מן הכלל אל הפרט

19. יישום מבחנים
אלה על המקרה שלפני מעלה שהנאשם עומד בקריטריונים שהותוו בפסיקה לשם ביטול הרשעה ועל כן יהא זה מוצדק להימנע מהרשעתו.

20. אשר לתנאי
הראשון בהלכת כתב שעניינו פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם הכוללת דרישה להוכחת נזק קונקרטי, בדומה לשירות המבחן אף אני סבור שהשילוב שבין הפגיעה הצפויה בנאשם כנהג רכב ציבורי שעלול לאבד את רישיונו כתוצאה מהרשעתו בעבירות אלימות, בצירוף לפגיעה הנוספת שתיגרם למערכת הזוגית ובצירוף להפרת האיזון בין בני הזוג, איזון אשר הושג בעמל רב, מהווים פגיעה חמורה וקונקרטית בשיקומו של הנאשם.

אבהיר שאת המונח "פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם" יש להבין במובנו הרחב הכולל גם את השפעת ההרשעה על בני המשפחה כולם, ועל המתלוננת בתוכם. לאור הנתונים שלפנינו סבורני שבמקרה זה ראוי יהיה לתת סיכוי לשיקום המשפחה ובפרט ראוי יהיה להושיט יד תומכת למאמצי בני הזוג לנהל חיי שגרה נורמטיביים ונקיים מאלימות, ניסיונות שעד כה צלחו בידם ועלו יפה.

אשר לחשש לאובדן הרישיון לנהיגת רכב ציבורי, אוסיף שנכון שלא הובאה ראייה מטעם ההגנה לתמוך בטענה, ברם כידוע הרשעתו של נהג רכב ציבורי עלולה לגרור אחריה את התליית רישיונו לפי תקנה 15ב(1) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961. אמנם אין מדובר בהליך אוטומטי או ודאי והדבר נתון לשיקול דעת, אולם הרשעת הנאשם תחשוף אותו בוודאות לסיכון חמור שיאיים על פרנסתו. ביתר שאת ובייחוד אמורים הדברים לנוכח המשבר הכלכלי החמור שפוקד את המדינה על רקע מגפת הקורונה והקשיים הכלכליים הניכרים שאליהם נקלע הנאשם כבעלים של בית קפה.

במצב דברים זה בהיותו של הנאשם מפרנס יחיד למשפחתו, הרשעתו בדיון עלולה אפוא לפגוע בפגיעה חמורה בפרנסתו ובכך תיגרם פגיעה קשה גם במשפחתו וגם במתלוננת שהאינטרס הציבורי מחייב להגן עליה לבל תיפגע פגיעה נוספת. ברי שתוצאה שכזו אינה רצויה ועומדת בדיספרופורציה לחומרת העבירות.

21.

אשר לתנאי השני

שעל פיו סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים, סבורני שגם תנאי זה מתקיים בנאשם.

הנאשם נקט באלימות כלפי המתלוננת בשני אירועים שונים לאחר התגריות שונות מצדה אשר היוו טריגר לאלימותו כלפיה.

באישום הראשון המתלוננת היא שהחלה באלימות בכך שהשליכה לעבר הנאשם חיתול. באישום השני המתלוננת ניסתה למנוע מהנאשם לצאת את ביתו בכך שחסמה את דרכו.

נכון, אין בדברים משום הצדקה לאלימות כלפי המתלוננת אף כמלוא הנימה. אדרבא, פערי הכוחות נוטים בבירור לטובת הנאשם והאלימות לא הייתה פרופורציונלית להתגרות. ברם על רקע ההדדיות המסוימת שעלתה בשני האירועים, ניתן למקם את העבירות שלא ברף המחמיר ביותר. נוסף על כך המעשים לא היו כרוכים באכזריות או בהתעללות בקרבן ולא הותירו במתלוננת חבלות גופניות.

עם זאת יש להטעים ולהדגיש שהמעשים פגעו בגופה של המתלוננת, בשלוות נפשה, ובכבודה כאדם וכאישה, וחיללו את קדושת התא המשפחתי שבו אמורה הייתה המתלוננת לחוש תחושת ביטחון והגנה.

בהתייחסו לאופיין של עבירות אלימות במשפחה ולחומרתן היחסית, אמר בית המשפט העליון בע"פ 6758/07 **פלוני נגד מדינת ישראל** (11.10.2007), כך:

"[...] מעשי אלימות בתוך המשפחה נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הציפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך משפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה, וכבוד הדדי. הפרתה של ציפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי".

22. נוסף על השיקולים שכבר הוזכרו לעיל, יש להתחשב בכך שהנאשם קיבל אחריות מלאה על מעשיו והודה במיוחס לו בלי שמזער את חלקו ובלי שטשטש את כישלונו. בכך מנע את הצורך לנהל משפט ולהעמיד את המתלוננת על דוכן העדים על כל הכרוך בכך. הנאשם הביע חרטה מלאה על המעשים הן באוזני שירות המבחן והן בדבריו לפניי וניכר היה מדבריו שחרטתו כנה והוא הפיק את הלקחים הנדרשים ואף קיבל על עצמו לעתיד שלא לחזור על מעשיו.

23. עוד ראוי להתחשב בכך שהאירועים היו אירועים בודדים וחריגים בנוף חייו של הנאשם ומאז התקדמו הנאשם והמתלוננת כברת דרך משמעותית ויחסיהם עלו על נתיב חדש, מכבד, מכיל ונטול אלימות.

24. נוסף על אלה, ייחסתי משמעות רבה להמלצת שירות המבחן להימנע מהרשעת הנאשם בשל החשש לפגיעה במשפחה, בשל החשש לפגיעה נוספת במערכת הזוגית ובשל החשש להפרת האיזון שבין הנאשם והמתלוננת, הפרה אשר עלולה להסיגם לאחור ולכרסם בהישגיהם עד כה.

25. בחינת שני התנאים על רקע כלל השיקולים מעלה אפוא שהשילוב שבין הנזק שצפוי לפרנסת הנאשם, הנזק שצפוי למרקם המשפחתי בכללותו, והנזק שצפוי ליחסיהם של הנאשם והמתלוננת הוא כבד משקל ועומד בדיספרופורציה לתועלת שתצמח לאינטרס הציבורי כתוצאה מההרשעה.

26. לאור הנימוקים דלעיל, מצאתי שהרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם וכי חומרתן היחסית של העבירות מאפשרות לוותר על הרשעת הנאשם בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים. על כן החלטתי לאמץ את המלצת שירות המבחן ולבטל את הרשעת הנאשם.

סוף דבר

27. לאחר שנתתי דעתי לנסיבות כולן החלטתי לבטל את הרשעת הנאשם ולהטיל עליו צו של"צ.

28. במחלוקת שבין הצדדים בעניין היקף שעות השל"צ, ביכרתי את עמדת ההגנה מהטעמים המנויים בתסקיר אשר המליץ על צו בן 120 שעות של"צ בלבד בהיתן שהנאשם מפרנס יחיד וכדי שלא לפגוע בפרנסת המשפחה ושלא להפר את האיזון שהושג בין בני הזוג.

לפיכך אני מטיל על הנאשם **צו שירות לתועלת הציבור בן 120 שעות**, בהתאם לתכנית שיגיש שירות המבחן בתוך 30 יום מהיום.

שירות המבחן יהא רשאי לשנות את מקום ההשמה ללא צורך בפנייה לבית המשפט.

בהתאם לאמור בסעיף 71א(ה) לחוק העונשין, מוזהר הנאשם בזאת שעליו למלא אחר הוראות צו השל"צ שאם לא כן יהיה צפוי לתוצאות האמורות בסעיף 71ד לחוק העונשין, קרי, בית המשפט יהיה רשאי לבטל הצו, להרשיעו ולהטיל עליו עונש אחר חלף הצו.

מזכירות בית המשפט תמציא את העתק פסק הדין לשירות המבחן למבוגרים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"א טבת תשפ"א, 05 ינואר 2021, במעמד הצדדים.

